IOAN. SVLPITII VERVLANI,

DE MORIBVS & CIVILITATE PVERORVM CARMEN.

EDINBVRGI,
EXCVDEBAT ANDREAS HART,
ANNO 1619.

IOAN. SVLPITII VERVLANI,

De Moribus & Civilitate Puerorum CARMEN.

Vos decet in vita mores ſervare docemus,
Virtuti ut ſtudeas litteruliſq; ſimul.
Qua te igitur moneo, miti puer indole ſerva:
Præq; tuis oculis hæc mea juſſa tene.
Omnibus in rebus ſtudeas precor eſſe modeſtus.
Sis avidus laudis, ſit tibi cura boni.
Sis pius ac ſanctus: nec non venerare parentes:
Et noceas nulli, ſurripiaſque nihil.

Futilis & mendax nunquam, nec credulus esto:
Dedecus & metuas, & reverere bonos.
Improba pestiferi fugias commercia cœtus,
Sic & honorus eris, sic eris ipse bonus.
Nec maledicta refer, nec promas turpia dictu:
Est stomachosa quidem dicere, turpe tibi.
Segnitiem fugito, quæ vitæ commoda pellit:
Parce gulæ turpi, luxuriamque fuge.
Parce & avaritiæ: bilem frenare memento,
Atque animi fastus, invidiamque simul.
Fidus sis, audensque bonis: temerarius esse
Despice: non audax sis, timidusve nimis:
Esto verecundus: rectum te lectus habebit:
Detege nec socium, nec tua membra puer.
Nec sis difficilis nimium, nimiumque severus:
Sed bonus, & blandus conspiciare puer.
Nec penitus mutum, nec te decet esse loquacem:
Convenit ille thoro, convenit iste foro.
Hæc te servantem vitæ laus spesque futuræ:
Spernentem turpis pœnaque morsque manent.
Nunc faciles aures, animum quoq; trade sereno
Morigerare mihi mollia jussa dabo.
Sit sine labe toga: & facies sit lauta, manusque
Stiria nec naso pendeat ulla tuo.
Et nihil emineant, & sint sine sordibus ungues:
Sit coma, sit turpi calceus absque luto.

Linguaque non rigeat, careant rubigine dentes,
Atque palam pudeat te fricuisse caput:
Exprimere & pulices scabiemq; urgere nocentē,
Ne te sordidulum, qui videt ista, vocet.
Seu spuis aut mungis nares, nutasve, memento
Post tua concussum vertere terga caput.
Mucorē haud tangas digitis, sputumve reservâs
Panniculo nasum mungere nempe decet.
Et ructare cave, quin os in terga reflectas:
Stringe os, & crepitum comprime quæso puer.
Mundiciæque tibi placeant: medio quoque cultu
Vtere, ne turpis, vel videare levis.
Non sum qui laudem summo te accumbere mane
Iudice conveniens me dabit hora cibum.
Nec vos ante focum cœnas producite longas:
Esse decet vivas, vivere non ut edas.
Nec sis vinosus, quamvis potasse Catonem
Fama refert: fugias sumere vina mera,
Namq; cibus nimius, potus quoq; maxima pœna,
Corporis & vires, ingeniique rapit.
Infernas mensam: nitidas imponito quadras,
Atq; salem & Cererem, flumina, vina, dapes.
Deinde precare Deum, qui nobis cuncta benignè
Suggerit, vt sanctos det tibi mane cibos.
Atque puer jubeo sedeas vel rarò: sed astans
Pocula porge celer: tolle, repone dapes.

In-

Iuráque conuiuas ſuper importare miniſter
Effuge: turpis nam ſæpè ſit inde toga.
Quodque jubebit herus, facilis ſemperq; ſubito:
Quemque tibi dederit, tu tibi ſume locum.
Et licet antiqui cubuiſſent pectore prono,
Te colla hæc ætas recta tenere jubet.
Et ſinito menſæ cubitis hærere potentes:
Tu tantum faciles pone, repone manus:
Quodq; vir egregius pauido tibi porrigit, illud
Sume lubens: grates aptáque verba refer.
Eſto tribus digitis, magnos nec ſumito morſus:
Nec duplices offas mandere vtrinq; juvet.
Te vitare velim, cupidus ne vt lurco ſonoras
Contractes fauces: mandere ritè decet.
Gauſape non macules, aut pectus: nec tibi mentũ
Stillet, ſitve tibi ne manus vncta, cave.
Sæpè ora & digitos mappa ſiccabis adaptâ:
In quadra faciat nec tua palma moram.
Quod tibi vicinum fuerit tu ſume: ſodali
Cede tuo, referat dum tamen ille manum.
Dumq; in fruſta ſecat, caueas ſumpſiſſe reciſa:
Lurco legit dulces abſque rubore bolos.
Non manibus gremio immiſſis, tibi vellicet vn-
Quod ſumes: reſidens, non agitato pedes. (guis
Incidaſq; prius, quam dens contundat ofellam
Tingantur rurſum ne tibi morſa, cave.

Ne

Ne lingas digitos, nec rodas turpiter oſſa:
Aſt ea cultello radere ritè potes.
Sive ſuper menſam cortex cumuletur, & ipſa
Oſſa, vel in quadram, pra pedibuſve jace.
Nec digitis tenta, nec pinguia delige fruſta:
Et quocunque manus, huc tibi lumen eat.
Nec ſocium torvè inſpicias, quidve ederit ille
Advertas: geſtus inſpice ſæpè tuos.
Pocula cum ſumes, tergat tibi mappa labella:
Si tergas manibus non mihi charus eris.
Vna manus ſumat paterã: ni hanc jactet in hoſtẽ
Theſeus, aut Beli ſint monumenta patris.
Hanc binis quod ſi manibus captabis, id aptè
Efficies: digitis pocula ſume tribus.
Ac teneas oculos: nec ſupra pocula fare:
Plena aliquo vites, ſit tibi bucca cibo.
Deme merum cyatho, multum ne fortè ſuperſit,
Quod nolit ſacius ſumere fortè tuus.
Qui ſapit extinguet multo cum fonte Falernum
Et parco lympham diluet ille mero.
Haud facias binos hauſtus: nec feſſus anheles:
Sibila nec labiis ſtridula prome tuis.
Nec citò ſorbebis, velut ovi lutea grati,
Nec nimium tarda ſume Falerna mora.
Vnum, ſive duo, ad ſummum tria pocula ſumes:
Si hunc numerum excedas, jam mihi potus eris

Fac

IOAN. SVLP. CARMEN.

Fac videas quodcunq. bibes, modicumq; pitiſſa,
Crater, ſive calix, det tibi vina brevis.
Os quoque tergebis ſemper poſt pocula: palmas
Ablue, quum menſam deſeris atque labra.
Denique jam grates, pro donis reddito Chriſto,
Qui æternas nobis præparat unus opes.
Inflectenſque genu jungens & brachia, proſit
Dicito: mox tolles ordine quæque ſuo.

FINIS.

